



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Primordia Christianæ Religionis Per Boiariam Et Loca quædam vicina; Catalogum videlicet & ordinariam successionem Archiepiscoporum Salisburgensium, & Coëpiscoporum, Frisingensium, Ratisponensium, Patauiensium, ac Brixinensium

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Capitvla Qvae Dominvs Karolvs Serenissimus addere iussit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13553

perunt libertatem à Rege, si occidantur, LXXX. sol. componantur Ecclesiæ vel filiis eorum, in dominico XL. sol. compon. Si ancilla libera dimissa fuerit per chartam aut in Ecclesia, & post hæc seruo nupserit, Ecclesiæ ancilla permaneat. Si autem libera * Baioario seruo Ecclesiæ nupserit, & seruire opus ancilla contradixerit, abscedat, si autem ibi filios & filias generauerit, ipsi serui & ancillæ permaneant, potestatem * ex inde non habeant, Illa autem mater eorum quando exire voluerit, ante annos III. liberam habeat potestatem, si autem III. annos indurauerit opus ancillæ, & parentes eius non exadomauerunt eam, vt libera fuisset, nec ante Comitem nec ante Ducem, nec ante Regem, nec in publico mallo, transactis tribus Kal. * Martis, post hæc ancilla permaneat in perpetuum, & quicumq; ex ea nati fuerint, serui & ancillæ sunt.

XXX. Qui furtiuam quod * Zougenuht dicitur, super furem comprobare nequiuerit, furtiuo compon. more.

I. Qui resisterit domum suam, quod * selisuchen dicunt, qualem rem quærenti resistebat, talem compon. In publico XL. sol.

II. Qui manum immisionem resisterit, quod hantelod dicunt, XL. sol. soluat in publico, & ipsam rem quærenti reddat.

III. De his, qui supradictis * homicijs debita morte in furto * repertis, vt si quis huins interfecti parentelæ eum, qui suo scelere captus est, vindicare tentauerit, à propria alode alienus efficiatur.

IV. Et si quis signum, quod est sigillum, in honorauerit, vel huiuscemodi iniurta minimè impleuerit, prima vice arguetur, secunda XL. sol. compon, III. sum. Weregeldum, IV. exterminetur ab actio officio.

V. Vt si quis iudicium furti in bina vel terna reprehensione non damnauerit, & eum diabolico lucro dimiserit, at per eum quasi comparticeps spolijs pauperum * ditarentur, tot sceleris, quod commiserit ante oculos Dei & Angelorum efficiatur & nihilominus, cui fraudem fecerit, quasi proprium compon. debitum.

Vt si quis in virtute coniunctus, à coniuge propria adulterina separatus fuerit, eiusq; ex cognatione coniugis propter eandem dimissionem * qui eum persequi tentauerit, à proprio alienatur patrimonio.

VI. Vt nullus post tonsuram capillos vsu populari nutrire præsumat, nec velata, relicto velo, sæcularem habitum sumat, vt si quis vel qua in hoc vitio reperti fuerint, aut corripiantur aut excommunicentur.

CAPITVLA QUÆ DOMINVS KAROLVS SERENISSIMVS ADDERE IVSIT,

VT bannum ipsius quislibet irrumperet, componere debeat. Vt Ecclesia, viduæ, orphani, vel minus potentes pacem rectam habeant, & vbiunque infractum fuerit, LX. sol. componatur. Vt raptum vel vim per collecta hominum, & incendia infra patriam, nemo facere præsumat, & qui hoc commiserit, XL. sol. in bannum nostrum compon. Similiter & qui iussionem regiam in hostem bannitus irrumperit. Hæc capitula in assiduitate, reliqua autem reseruata sunt regibus, vt ipsi potestatem habeant nominatiuè demandare, inde exire debent. De Dinerialibus, vt si quis eos Regi componantur. Similiter de his, qui per chartam in Ecclesia, iuxta altare dimissi sunt liberi, cum XL. sol. compon. Regi. Hi verò, qui per chartam ingenuitatis dimissi sunt liberi, vbi nullum patrocinium & defensionem non elegerunt, similiter Regi componantur cum XL. sol.

Vt clericum nemo recipere audeat sine consensu Episcopi sui, & si eum aliquis acceptum habet, quando licentia ipsius Episcopi fuerit, aliter non faciat, nisi cum eius presentia per scrutandum, si dignus fuerit, deducatur.

HÆC CAP. NOSTRA MISSI NOSTRI COGNITA FACIANT OMNIBUS IN OMNES PARTES.

VT nullus ad mallum, vel ad placitum, infra patriam arma, id est scutum & lanceam portet.

De latronibus, quicumque post missam sancti Ioannis latroni mansionem dederit, si Francus est, cum XII. similibus Franci iuret, quod latronem cum fuisset, non sciret, licet pater sit, frater, aut propinquus. Si hoc iurare non poterit, & ab aliquo conuictus fuerit, quod latronem in hospicio suscepisset, quod & ipse latro & infideles iudicetur, quia qui latro est, infidelis est noster & Francorum, & qui illum suscipit, similis est illi, si autem audiuit, quod latro fuisset, & tamen nescit firmiter, aut solus iuret, quod nunquam eum audisset, nec per veritatem nec per mendacium latronem esse, aut sic superatus si de illo latro cinio postea victus fuerit, aut similiter damnetur.

Vt nullus comparet caballum, bouem, & iumentum, vel aliud quid nisi illum homines cognoscant, à quo venditur, aut de quo pago est, vel vbi manet, aut quis eius senior.

De aduentitijs, vt cum Missi nostri ad placitum nostrum venerint, habeant obstrictè questum, quanti aduentitij sunt ad illorum missatico, & de quo pago sunt, & nomina eorum, & qui sunt seniores eorum,†

Similiter direximus Missos in Aquitaniam & Longobardiam, vt omnes fugitiuos & aduentitios ad nostrum placitum adducant. Quicumque ista capitula habet, ad alios Missos ea transmittat, qui non habent, vt nulla excusatio de ignorantia fiat, & hoc Missi nostri ante natiuitatem Domini omnibus cognita faciant,†

In primis omnium, iubendum est, vt habeant† Ecclesias eorum iustitias, tam in vita illorum, qui habitant in ipsis Ecclesijs, quamque in pecunijs & substantijs eorum. † Ast vt omnes Episcopi potestati vel secundum regulam Canonicam doceant, & regant eorum ministeria, tam in monasterijs virorum quamque puellarum vel in forensis presbyteris seu reliquo populo Dei. Vt viduæ, & orphani & minus potentes sub Dei defensionem & nostro munde-

burdo pacem habeant, & eorum iustitia. * Episcopi cum Comitibus stent, & Comites eum Episcopis, vt vterque pleniter suum ministerium peragere possit. * Vt latrones, vel homicidæ, seu adulteri vel incestuosi sub magna * distinctionem & correctionem sunt correpti, secundum ea Wabaioariorum velle.

* De rebus proprens, vt ante Missos & Comites nostros & iudices veniant, & ibi accipiant finitiuam sententiam, & in antea nullus præsumat alterius rebus proprendere, nisi magis suam causam quærat ante iudices nostros, vt diximus, & ibi recipiant quod iustum est. * Et si aliquis voluerit dicere, quod iuste ei non iudicetur, tunc in presentiam nostram * veniant. Aliter verò non præsumat in presentiam nostram venire pro alterius iustitia dilatandum. Quod non amplius de illis iustitijs Missi nostri ad præsens modo faciant, nisi de temporibus Tassilonis seu Luitpirgæ, exceptis illis qui aui & genitoris nostri

* Capit.
Kar. M.
lib. 3. c. 22.

* Capit.
Kar. M.
lib. 3. c. 23.
* in fuisse.

† infidelis

† paratus.
† St.

† Capit.
Kar. M.
lib. 3. c. 24.

† Capit. K.
M. lib. 3. c.
24.

† Capit. K.
M. append.
2. ad 4.
lib. c. 2.

† Hucusque
habet Ca-
pit. K. M.

† cognitum.
† Ecclesia
earum.

† potestati-
ne secundæ

* Capit. K.
M. lib. 5. c. 138.

* Capit. K.
M. lib. 5. c.
139.

* distinctio-
ne & cor-
reptione
sunt corre-

pti: Verba
quæ deinde
sequuntur
non habentur in Ca-

pitulari
Karoli

* Capit. K.
M. lib. 5. c.
140.

* Capit. K.
M. lib. 5. c. 141

vel
* Geniar.